

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

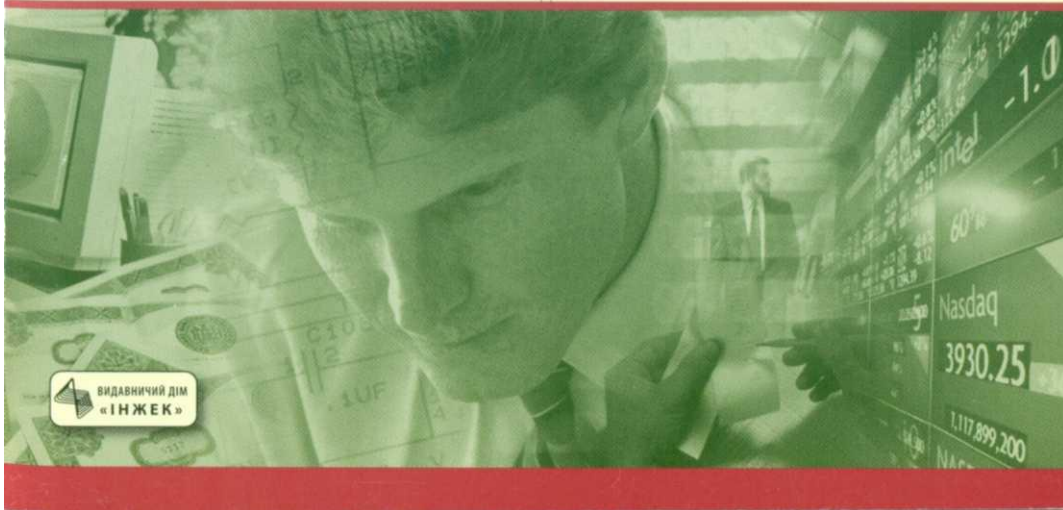
НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ ЦЕНТР
ІНДУСТРІАЛЬНИХ ПРОБЛЕМ РОЗВИТКУ
НАН УКРАЇНИ

ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ
міжнародної науково-практичної
конференції

ФІНАНСОВІ ринки та інститути

ТОМ 1

7 - 8 грудня 2007 року
Харків

ВИДАВНИЧИЙ ДІМ
«ІНЖЕК»

Харківський національний економічний університет МОН України
Науково-дослідний центр індустріальних проблем розвитку НАН України

ФІНАНСОВІ РИНКИ ТА ІНСТИТУТИ

Тези доповідей міжнародної науково-практичної
конференції
7 - 8 грудня 2007 р.

Том 1

Харків
ВД «ІНЖЕК»
2007

ББК 65.050

Ф 59

Затверджено на засіданні вченої ради

*Науково-дослідного центру індустріальних проблем розвитку НАН України
(Протокол № 10 від 19.10.2007 р.)*

Рецензенти: Булеєв І. П. – д-р екон. наук, проф., Інститут економіки промисловості НАН України (Донецьк);
Благуєв І. С. – д-р екон. наук, проф., Прикарпатський національний університет ім. В. Стефаника (Івано-Франківськ);
Узунов В. М. – д-р екон. наук, проф., ректор Університету економіки і управління МОН України (Сімферополь)

Фінансові ринки та інститути: Тези доповідей міжнародної науково-практичної конференції 7 – 8 грудня 2007 р. У 2-х томах. Т. 1. – Х.: ВД «ІНЖЕК», 2007. – 336 с. Укр. мова; русск. яз.

ISBN 978-966-392-164-8

У збірку включено тези наукових доповідей міжнародної науково-практичної конференції «Фінансові ринки та інститути».

Доповіді присвячено науковим і практичним проблемам сучасної фінансової системи України, розробці пропозицій щодо реформування податкової та банківської систем в умовах глобалізації, інституціональним основам системи оподаткування та оподаткуванню суб'єктів господарювання з погляду проблем науки та практики, розвитку ринку фінансових послуг, розгляду сучасних методів і моделей в управлінні фінансами.

Для науковців, аспірантів, викладачів, студентів економічних спеціальностей, фахівців з оподаткування, банківської та фінансової сфер.

ББК 65.050

© Колектив авторів, 2007

© ВД «ІНЖЕК», 2007

ISBN 978-966-392-164-8

ЗМІСТ

Секція 1. Фінансові відносини: економічний та соціальний аспекти

<i>Ареф'єв С. О.</i> Зміст економічних конфліктів в акціонерних товариствах.....	10
<i>Артус М. М.</i> Фінанси і ціна в системі функціонування економічних відносин.....	13
<i>Афанасьєв А. А.</i> О подходе к оптимизации структуры капитала предприятия.....	16
<i>Байцим В. Ф. Кобринчук В. В.</i> Организационно-финансовый инструментарий инновационной деятельности в Украине.....	19
<i>Безгубенко В. Ю.</i> Економіко-фінансові аспекти оренди об'єктів державної власності в Україні.....	22
<i>Борисенко Д. М.</i> Динаміка структури міжнародного ринку деривативів як основа визначення напрямків його розвитку.....	25
<i>Васьковська Я. В.</i> Реінжиніринг в діяльності машинобудівних підприємств.....	27
<i>Волкова О. М.</i> Державні цільові програми як стимул для демографічного розвитку.....	30
<i>Вороб'єв Ю. Н., Усков И. В.</i> Особенности формирования доходов и осуществления расходов в системе межбюджетных отношений на примере АР Крым.....	33
<i>Гаєвська А. М.</i> Формування фінансових ресурсів суб'єктів господарювання.....	36
<i>Галин Б. О.</i> У пошуках ефективної моделі бюджетного регулювання: сучасна Україна.....	39
<i>Ганжа С. В.</i> Реструктуризація як форма фінансово-виробничих відносин.....	41
<i>Грін О. В.</i> Оцінка регіональних програм підтримки суб'єктів малого підприємництва в Україні.....	44
<i>Гутаріна С. О.</i> Становлення та розвиток інституту місцевого самоврядування в Україні.....	47
<i>Другов О. О.</i> Фінансове забезпечення інтелектуалізації економіки.....	49
<i>Єрмошкіна О. В.</i> Вплив рівня розвитку фінансових відносин на склад фінансових потоків підприємства.....	52

<i>Жежель Ю. В.</i> Макроэкономический анализ денежных потоков	55
<i>Завора О. А.</i> Фонди фінансування будівництва в системі фінансово-кредитних механізмів забезпечення житлом населення України.....	58
<i>Квасниця О. В.</i> Мале підприємництво як важіль соціально-економічного розвитку регіонів	61
<i>Кізіма Т. О.</i> Формування середнього класу – один з пріоритетів фінансової політики держави	63
<i>Коваль З. О.</i> Фінансові аспекти відносин підприємств-виробників і посередників	66
<i>Ковальова С. О.</i> Фінансові взаємовідносини в сільському господарстві.....	69
<i>Когут І. А.</i> Проблеми становлення самостійних місцевих бюджетів в Україні	72
<i>Кондусова Л. Ф.</i> Оцінка фінансового стану місцевого бюджету.....	75
<i>Коніщева Н. Й., Трушкіна Н. В.</i> Оцінка ефективності логістичної діяльності вугільних шахт у контексті фінансового аналізу	78
<i>Корецька С. О., Єфіменко А. М.</i> Важливість фінансових показників при застосуванні стратегії диверсифікації	82
<i>Костенко Г. П.</i> Фінансово-економічні аспекти діяльності підприємств санаторно-курортної сфери	84
<i>Коюда О. П., Ветрова Т. Г.</i> Інноваційна система підприємства: фінансово-економічний аспект	86
<i>Крупка І. М.</i> Перспективи та проблеми розвитку світової валютно-фінансової сфери.....	89
<i>Кузенко Т. Б., Железнякова Е. Ю.</i> Визначення ефективності реклами як складової економічної безпеки підприємства	92
<i>Кулик Р. Р.</i> Фінансова політика підприємства: доцільність залучення аудиторських фірм до її формування	95
<i>Кучеренко А. А.</i> Устойчивость и адаптивность как основные свойства безопасного состояния предприятия.....	98
<i>Лебідь О. В.</i> Визначення рівня узгодженості підсистем капіталу підприємства як інструмент підвищення ефективності управління.....	101

<i>Легкоступ І. І.</i> Проблематика міжбюджетних відносин в Україні.....	103
<i>Мартюшева А. С., Мисік О. О.</i> Вітчизняний та закордонний досвід управління фінансовими ресурсами малих підприємств	106
<i>Мартюшева А. С., Полтинина О. П.</i> Критический анализ подходов к оценке стоимости предприятия.....	109
<i>Матюшенко І. Ю.</i> Сучасні тенденції фінансування науково-технічних та інноваційних пріоритетів в Україні	112
<i>Махота А. В.</i> Класифікація та характеристика ризик-факторів руху обігового капіталу підприємства	119
<i>Мацук З. А.</i> Зарубіжний досвід у сфері реформування системи міжбюджетних відносин України.....	122
<i>Мелих О. Ю.</i> Валютно-курсова політика як індикатор фінансової безпеки України	124
<i>Мищенко Д. А.</i> Закордонний досвід організації роботи оптових продовольчих ринків	127
<i>Мозенков О. В., Мищенко В. А.</i> Контролинг в антикризисном управлениі.....	129
<i>Назаренко О. В., Бакуто А. Д.</i> Фінансування розвитку соціальної сфери.....	132
<i>Нехайчук Д. О.</i> О методических подходах к формированию оптимальной структуры финансового капитала предприятий водохозяйственного комплекса.....	135
<i>Нижегородцев Р. М.</i> Инвестиционный потенциал отраслевых рынков и проблема неблагоприятного отбора	138
<i>Олексенко Р. И.</i> Управление финансами на мясоперерабатывающих предприятиях	141
<i>Омельченко О. І.</i> Фінансова безпека як складова економічної безпеки підприємства	143
<i>Ортіна Г. В.</i> Фінансово-економічні аспекти внутрішнього ринку зерна в Україні	145
<i>Павлов К. В.</i> Особенности финансово-хозяйственных отношений между приграничными районами разных государств (на примере Белгородской области РФ и Харьковской области Украины).....	148

<i>Перевознюк В. В.</i> Роль фінансової децентралізації у зміцненні фінансових основ місцевого самоврядування	150
<i>Пілько А. Д.</i> Моделювання процесу визначення оптимальної структури фінансового плану рекламної кампанії	153
<i>Pisareva M. E.</i> The peculiarities of finance and credit maintenance of the innovation process in Ukraine.....	156
<i>Полуянов В. П., Полуянова О. І.</i> Основні напрями удосконалення тарифної політики підприємства житлово-комунального господарства	159
<i>Притула Т. М.</i> Інститути зовнішнього контролю державних фінансів: європейський досвід та Україна.....	161
<i>Прохорова В. В., Жовтенко А. В.</i> Деякі аспекти підвищення прибутковості підприємства	165
<i>Прохорова Ю. В.</i> Кризисные факторы внутренней и внешней финансовой среды функционирования предприятия.....	167
<i>Решетняк Е. И.</i> Интегральная оценка финансового состояния предприятия как метод экспресс-диагностики	171
<i>Рудик О. Р.</i> Організація антикризового управління фінансовою стійкістю підприємств в Україні.....	174
<i>Русін В. М.</i> Цільові фонди місцевого самоврядування та їх роль у формуванні місцевих бюджетів	177
<i>Сабліна Н. В.</i> Концептуальні підходи щодо управління затратами промислового підприємства	180
<i>Савченко А. В.</i> Фінансово-логістичний підхід до прогнозування діяльності підприємств	183
<i>Светличная В. Ю., Дриль Н. В.</i> Построение эффективного механизма финансовых отношений инновационной модели развития строительного комплекса Украины.....	185
<i>Свірський В. С.</i> Вплив міграційного капіталу на економічне зростання в Україні	189
<i>Світалка В. П.</i> Фінансові ресурси як фактор, що посилює циклічність розвитку економічної системи.....	192
<i>Сидорович О. Ю.</i> Структурутворюючі елементи та роль домогосподарств у системі соціально-економічних і фінансових відносин суспільства	194

<i>Смирна О. В.</i> Система показників як інформаційне забезпечення фінансового контролінгу.....	197
<i>Столярчук Г. В.</i> Визначення ефективності товароруку на підприємствах роздрібною торгівлі	200
<i>Студінський В. А.</i> Інститут освіти в системі тінювих фінансових відносин	202
<i>Тарасюк М. В.</i> Значення фінансової структури в системі управління підприємством	205
<i>Туманова О. А.</i> Теоретичні аспекти інвестиційної діяльності в аграрних підприємствах	207
<i>Уцаповський Ю. В., Лазебник А. А.</i> Фінансові інститути і фінансова політика Російської імперії у дореформений період XIX ст.	209
<i>Фролова Т. Б.</i> Фінансове планування в управлінні витратами підприємства	212
<i>Хаустова В. Є., Курочкіна І. Г.</i> Аналіз особливостей капіталізації та оцінка вартості бізнесу вітчизняних підприємств металургійної та коксохімічної промисловості	214
<i>Худолій Ю. В.</i> Логістичне управління підприємств сфери послуг.....	217
<i>Чайковська О. В.</i> Інвестиційна привабливість регіонів як чинник євроінтеграції України.....	220
<i>Черватюк М. В.</i> Теоретичні аспекти фінансової системи.....	223
<i>Шевчук С. В.</i> Роль малого підприємництва в соціально-економічному розвитку регіонів	226

Секція 2. Розвиток ринку фінансових послуг

<i>Внукова Н. М., Проноза П. В.</i> Удосконалення магістерського фахового забезпечення системи фінансового моніторингу на ринку фінансових послуг	229
<i>Боднер Г. Д., Друзин Р. В.</i> Международный опыт налогообложения в негосударственном пенсионном обеспечении.....	232
<i>Гончарук С. В.</i> Проблеми становлення та розвитку фондового ринку України.....	235
<i>Гришко Н. В., Кунченко А. В.</i> Обоснование необходимости лизингового финансирования угледобывающих предприятий.....	238

Довгань А. Є., Малик І. П. Вплив глобалізації на інституціональне середовище України.....	240
Друзин Р. В. К вопросу о прогнозировании неплатежеспособности предприятий в Украине.....	243
Камінська О. М. Асистанс як вид страхування	246
Клименко Т. В., Лукашова Е. А. Организация пенсионного обеспечения населения в Украине: проблемы и перспективы функционирования НПФ	248
Ковалюк О. М., Остафіль О. В. Ринковий потенціал фінансових установ України: оцінка та прогнозування	251
Кожина М. В. Экономико-математическая модель оценки ответственности перестраховщика на страховом рынке Украины.....	254
✓ Козьменко О. В. Визначення категорії «страховий ринок»	257
Кравець А. В. Інвестиційні процеси на страховому ринку України	259
Кривцун А. А. Структурная самоорганизация фондового рынка.....	262
Кулик Ю. Р. Оцінювання економічного стану бізнес-системи.....	264
Куліш Т. В. Діяльність лізингових компаній в Запорізькій області	267
Лернер Ю. И. Экономические инструменты рынка финансовых услуг в условиях неопределенности и риска	270
Льонце Я. Проблемы развития городских коммерческих банков в современной банковской системе КНР	273
Матвієнко Г. А. Роль держави в розвитку аграрного страхування	275
Небогатов А. О. Послуги андеррайтингу на ринку цінних паперів.....	278
Нелінович О. В. Основні аспекти функціонування недержавних пенсійних фондів в Україні	281
Нескородєва І. І. Функціональні особливості фондового ринку України.....	284
Петришина О. В. Проблеми та перспективи розвитку ринку фінансових послуг в Україні.....	287

Пономаренко А. А. Основные тенденции развития рынка финансовых услуг.....	290
Поченчук Г. Особливості інституційного розвитку фінансового ринку України.....	294
Свідерська І. М. Недержавні пенсійні фонди: історичний аспект і сучасний розвиток.....	297
Сидорчук Д. М. Сучасний стан фондового ринку в Україні.....	300
Слуцкая О. В. Оптимизационная модель обоснования консорциумного кредитования долгосрочных проектов	303
Смоляк В. А. Проблемы развития страхового рынка Украины.....	306
Сорока М. В. Міжнародний фондовий ринок як джерело інвестиційних ресурсів.....	310
Тараруєв Ю. О. Надання кредитів на придбання та створення інтелектуальних активів – перспективний вид фінансових послуг.....	313
Тарасов В. И. Венчурное финансирование механизма инновационного развития	315
Усик О. Г. Взаимодействие банков и небанковских финансовых учреждений: актуальные тенденции развития рынка финансовых услуг Украины.....	318
Чирва О. В. Привлечение инвестиций с помощью IPO.....	320
Чубка О. М. Інститути спільного інвестування як одна з ланок промислово-фінансової групи	323
Школьник І. О. Особливості руху капіталу на міжнародному фінансовому ринку	326

ВИЗНАЧЕННЯ КАТЕГОРІЇ «СТРАХОВИЙ РИНОК»

Козьменко О. В., канд. екон. наук, доцент
Сумського державного університету

Стосовно визначення страхового ринку ґрунтовні дослідження практично відсутні, що вносить деякі непорозуміння у подальші теоретичні викладки тих або інших авторів. Це обумовлено тією обставиною, що аналогічна проблема існує і з визначенням фінансового ринку, невід'ємною складовою якого є страховий ринок.

Більшість досліджень поняття «фінансовий ринок» відображають поняття ринку з точки зору сукупності економічних відносин з приводу купівлі-продажу специфічних товарів – фінансових ресурсів [1, 2]. Саме тому потрібен аналіз існуючих визначень страхового ринку виходячи з аналогічних досліджень фінансового ринку та надання власних пропозицій з цього питання.

За основною групою фінансових активів фінансовий ринок може поділятися на такі ринки: валютний (обмін і використання іноземних валют); дорогоцінних металів; цінних паперів; грошовий (короткострокові депозитно-позичкові операції); капіталу (середньостроковий та довгостроковий позичковий капітал); страховий; нерухомості [1].

Слід зазначити, що у господарській діяльності важливим є не сам фінансовий ринок, а конкретні форми прояву фінансових відносин через надання фінансових послуг за допомогою фінансових інструментів (цінні папери, ф'ючерси, опціони та ін.).

Становлення й подальший розвиток ринкової економіки зумовлюють необхідність формування основної ланки фінансового ринку країни – страхового ринку, який частіше за все визначається як особлива сфера економічних відносин, у процесі яких формуються попит і пропозиція на страхові послуги та здійснюється акт їх купівлі-продажу, встановлюється ціна на даний товар (страховий захист) [3 – 5].

В економічній літературі, залежно від цілей досліджень, страховий ринок розглядається як: об'єктивна економічна закономірність; система суспільних, економічних, фінансово-економічних

чи грошових відносин; особлива соціально-економічна структура; економічне середовище функціонування страховиків; економічний простір; сукупність страхових компаній; форма взаємозв'язку між учасниками страхових правовідносин; частина фінансового ринку; окрема сфера послуг; форма функціонування сукупного страхового фонду [3 – 5].

Головними суб'єктами страхового ринку виступають страховики й страхувальники, кожний з яких має свою функцію, специфіку та механізм реалізації економічних інтересів [3].

Функціонування страхового ринку відбувається за умови взаємодії його суб'єктів із приводу об'єктів страхування, на які спрямований страховий захист. Об'єкти страхування обумовлюють економічні відносини між суб'єктами ринку. Об'єктами страхування можуть бути життя, здоров'я, працездатність та пенсійне забезпечення страхувальника або застрахованої особи (об'єкти особистого страхування); майнові інтереси страхувальника (застрахованої особи), яким може бути завдано шкоди страховою подією, та майнові інтереси, пов'язані з відшкодуванням страхувальником заподіяної ним шкоди життю, здоров'ю, майну та майновим інтересам третьої особи [3].

На жаль, сьогодні ґрунтовному дослідженню страхового ринку присвячено доволі мало праць вітчизняних науковців.

Найбільш повне визначення страхового ринку наводить В. М. Фурман у своєму дисертаційному дослідженні на здобуття наукового ступеня доктора економічних наук. На його думку, страховий ринок – це система стійких економічних відносин між покупцями (споживачами, вигодонабувачами), посередниками і продавцями, а також страховиками і регуляторними органами, пов'язаних із формуванням попиту, пропозиції та ціни на прямий страховий захист і перестраховування, які матеріалізуються у страхових, перестраховальних і супутніх послугах у певній країні, групі країн чи міжнародному масштабі, що піддається регулюванню [6].

На основі проведеного аналізу вважаємо за доцільне прийняття таких формулювань: страховий ринок – це одна із складових фінансового ринку з більшістю притаманних йому характеристик,

принципів і функцій; страховий ринок – це сукупність інститутів і механізмів по створенню, купівлі-продажу і споживанню страхових послуг; страховий ринок – це система економіко-правових відносин між покупцями (споживачами, вигодонабувачами), продавцями послуг із страхування та перестраховання та їхніми посередниками, у результаті яких здійснюється мобілізація, розподіл і перерозподіл грошових коштів.

ЛІТЕРАТУРА

1. Ходаківська В. П., Беляев В. В. Ринок фінансових послуг: теорія і практика: Навчальний посібник.– К.: ЦУЛ, 2002.– 616 с.
2. Маслова С. О., Опалов О. А. Фінансовий ринок: Навчальний посібник. 2-ге вид., виправл.– К.: Каравела, 2003.– 344 с.
3. Страхування: Підручник / Керівник авт. колективу і наук. ред. С. С. Осадець.– 2-ге вид., перероб. і доп.– К.: КНЕУ, 2002.– 599 с.
4. Гвозденко А. А. Основы страхования: Учебник. – М.: Финансы и статистика, 1998.– 304 с.
5. Страхование от А до Я / Под ред. Л. И. Корчевской, К. Е. Турбиной.– М.: ИНФРА-М, 1996.– 624 с.
6. Фурман В. М. Страховий ринок України: проблеми становлення та стратегія розвитку: Автореферат дисертації ... доктора економічних наук.– К.: Державна установа «Інститут економіки та прогнозування НАНУ», 2006.– 33 с.

